

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Татьянчиков А.О.

ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
(в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої
освіти ступеня бакалавру факультету психології,
політології та соціології)

Одеса

Фенікс
2021

УДК 159.98 : (073)
Т 237

**Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
протокол № 4 від 04.12.2020 р.**

Рецензенти:

Цільмак О.М. – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»

Ситнік С.В. – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики практичної психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

Татьянчиков А. О. Основи психокорекції: навчально-методичні рекомендації (в допомогу до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра факультету психології, політології та соціології) ; кафедра психології НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2021. 40 с.

Навчально-методичні рекомендації з курсу «Основи психокорекції» розроблено відповідно до навчального плану і складається з навчальної програми курсу, методичних рекомендацій із проведення практичних занять, питань до самоконтролю, завдань для самостійної роботи, списку рекомендованої літератури. Вивчення дисципліни допоможе студентам орієнтуватися в методах психологічної корекції, особливостях їх застосування в практичних ситуаціях, надавати кваліфіковану психологічну допомогу, проводити психологічні дослідження.

Матеріали призначені для студентів факультету психології, політології та соціології Національного університету «Одеська юридична академія», які навчаються за спеціальністю «психологія».

УДК 159.98 : (073)

© Татьяначиков А.О., 2021

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни	4
Заплановані результати навчання	5
Структура навчальної дисципліни	7
Програма навчальної дисципліни	8
Теми практичних занять	12
Питання до самоконтролю.....	34
Форми підсумкового контролю успішності студентів.....	36
Критерії оцінювання	36

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Необхідною умовою підготовки висококваліфікованого психолога є формування сучасного ставлення до людського організму, уявлення про нього як про цілісну систему. Найважливішим питанням практичної психології є надання допомоги людині в самоактуалізації та самореалізації її внутрішнього потенціалу, у досягненні гармонії її внутрішнього світу, поліпшенні суб'єктивного самопочуття і психічного здоров'я.

Зміст психологічної допомоги полягає в забезпеченні емоційної, смислової та екзистенційної (усвідомлення життєвих цінностей) підтримки людини у складних ситуаціях її особистісного та соціального буття.

Одним із найважливіших складових психологічної допомоги є психологічна корекція, метою якої є усунення недоліків у розвитку особистості.

Основи психокорекції – навчальна дисципліна, яка вивчає теоретичні основи психокорекційної роботи, основні методи корекції психіки особистості. У процесі опанування дисципліною студенти набувають умінь використовувати теоретичні знання для розв'язання практичних проблем особистості, навчаються пояснювати їх з різних теоретичних підходів; складати корекційні програми згідно визначених проблем; застосовувати конкретні методи, методики та прийоми психологічної корекції на практиці; надавати психологічну допомогу різним категоріям клієнтів; проводити корекційні заходи. Під час вивчення основ психокорекції студенти оволодівають такими методами практичної психокорекції як: арт-терапія, ігротерпія, методи поведінкової психокорекції, когнітивна психокорекція, вивчають основи психокорекційних технік (психогімнастика, психодрама, символдрама, проєктивні техніки тощо).

Ключовим принципом психологічної корекції є єдність діагностики та корекції, з огляду на це опанування дисципліною відбувається у тісному зв'язку з курсом «Психодіагностика», який вивчається раніше.

Навчальна дисципліна демонструє взаємозв'язок теоретичних підходів до вивчення психіки людини з практичними ситуаціями, в яких необхідно надавати психологічну допомогу.

Знання з дисципліни допоможуть студентам діагностувати відхилення від норми розвитку психічної сфери, підібрати адекватні методи їх корекції. Знання з основ психокорекції також стануть в нагоді майбутнім психологам як для проведення фундаментальних психологічних досліджень, так і для вирішення прикладних завдань в галузі медичної, соціальної та вікової психології.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчального курсу «Основи психокорекції» полягає у наданні студентам уявлення про основи психологічної корекції, формуванні знань щодо основних теоретичних напрямків психокорекції і практичних методів корекційної роботи.

Завдання курсу:

- надати студентам цілісне уявлення про психокорекцію, як наукову галузь, історію її розвитку;
- ознайомити студентів з провідними теоретичними підходами до психологічної корекції;
- розвинути уміння складати психокорекційні програми відповідно до запиту, оцінювати їх ефективність;
- ознайомити студентів з основними методами практичної психокорекції, особливостями їх застосування в різних практичних ситуаціях;
- ознайомити студентів з провідними психокорекційними техніками та особливостями їх здійснення
- сформулювати розуміння особливостей психокорекції пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери, міжособистісних відносин.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати** :

- основні поняття та концептуальні засади психокорекції;
- схожість та відмінність психокорекції та психотерапії;
- поняття вікової та індивідуальної норми розвитку психічних процесів;
- показання до психологічної корекції;
- особливості здійснення групової та індивідуальної психокорекції;
- класифікацію основних методів психокорекції;
- особливості застосування кожного з методів психокорекції;

вміти:

- ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;
- адекватно підбирати комплекс методів психокорекційного впливу;

- складати психокорекційні програми, перевіряти їх ефективність;
- застосовувати методи психологічної корекції у відповідності до практичної ситуації;
- проводити психокорекційні заходи в у груповій та індивідуальній формі;
- передбачати результат психокорекційного впливу на особистість; оцінювати ефективність психокорекційного впливу.

Методи проведення занять: лекції, практичні заняття. Форма контролю: екзамен.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Види занять	Лекційні заняття (год.)		Практичні заняття (год.)		Самостійна робота (год.)	
		очна	заоч-на	очна	заоч-на	очна	заоч-на
1.	Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога	2	1	2		4	6
2.	Психокорекція в межах провідних теоретичних напрямків	4	1	4		8	1
3.	Особливості складання психокорекційних програм	2	1	4	1	8	12
4.	Індивідуальна психокорекція	2	1	2		4	8
5.	Групова психокорекція	2	1	2		4	8
6.	Методи практичної психокорекції	4	1	4	1	8	14
7.	Методи поведінкової психокорекції	4	1	4	1	8	14
8.	Метод психодрами та символдрами	2	1	2		4	12
9.	Психокорекція пізнавальних процесів	2	1	4		8	12
10.	Психокорекція сімейних відносин	2	1	4		8	12
11.	Психокорекція міжособистісних відносин	2		4	1	7	13
Разом:		28	10	36	4	71	121

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога

Поняття психологічної корекції.. Цілі та завдання психокорекції. Психокорекція та психотерапія. Поняття та принципи психокорекції. Місце психокорекції в системі професій, орієнтованих на допомогу. Принципи психокорекції. Види психологічної корекції: за характером спрямованості, за змістом, за формою роботи з клієнтом, за наявністю програм, за характером управління коригуючими впливами, за тривалістю, за масштабом вирішуваних завдань. Форми психологічної корекції: індивідуальна, групова, змішана. Психокорекційна ситуація та її складові. Поняття вікової та індивідуальної норми. Вимоги до психолога, що здійснює психокорекцію. Теоретичні моделі психокорекційної практики. Етапи психокорекційної роботи.

Тема 2. Психокорекція в межах провідних теоретичних напрямків.

Психодинамічний напрямок. Класичний психоаналіз. Аналітична індивідуальна психокорекція А.Адлера. Клієнт-центрований підхід К. Роджерса. Логотерапія Франкла. Екзистенційний напрямок. Поведінковий напрямок. Біхевіоризм, як передумова поведінкового напрямку (Д. Уотсон, Е. Торндайк). Праці Д. Вольпе та А. Лазаруса, засновані на ідеях І.П. Павлова та С. Халла. Теорія апаратного навчання Б. Скіннера. Теорія когнітивного навчання. Когнітивноаналітичний напрямок. Рационально-емотивна терапія А. Елліса. Когнітивний підхід А. Бека. Реальнісна терапія У. Глассера. Гештальт-терапевтичний напрямок. Гештальт-терапія Ф. Перзла.

Тема 3. Особливості складання психокорекційних програм.

Поняття психокорекційної програми. Види психокорекційних програм. Принципи складання психокорекційних програм. Структура корекційної програми. Моделі корекції: загальна, типова, індивідуальна. Оцінка ефективності психокорекційних програм.

Тема 4. Індивідуальна психокорекція.

Поняття індивідуальної психокорекції. Показання до індивідуальної психокорекції. Основні методи індивідуальної

психокорекції. Основні стадії індивідуальної психокорекції. Особливості індивідуальної психокорекційної роботи. Сфери застосування індивідуальної психокорекції: інтелектуальна, емоційна, поведінкова. Позиція психолога при індивідуальній психокорекції. Планування індивідуальної психокорекції. Оцінка ефективності індивідуальної психокорекції. Етичні кодекси в індивідуальній психокорекції.

Тема 5. Групова психокорекція.

Поняття групової психокорекції. Специфіка групової психокорекції. Показання до групової психокорекції. Методи групової психокорекції. Стадії групової психокорекції. Сфери застосування групової психокорекції: інтелектуальна, емоційна, поведінкова. Основні механізми корекційного впливу за І. Яломом. Особливості формування груп. Групова динаміка: задачі та норми групи, структура групи, згуртованість групи, групова напруга, фази розвитку групи. Керівництво психокорекційною групою. Основні задачі групового психолога. Супервізія. Ко-тренери. Тренінгові групи. Групи зустрічей. Гештальт-групи. Групи вмінь. Тілесно-орієнтовані групи. Сімейна психокорекція.

Тема 6. Методи практичної психокорекції.

Арт-терапія. Види арт-терапії: музикотерапія, бібліотерапія, танцювальна терапія, проєктивний малюнок, складання історій, казкотерапія. Показання до арт-терапії. Особливості застосування методу арт-терапії. Ігротерапія. Показання до ігротерапії. Поняття ігри. Діагностична та корекційна функція ігри. Види ігор. Особливості проведення ігротерапії. Вимоги до психолога-ігротерапевта. Загальні принципи обладнання ігрової кімнати: іграшки з реального життя, іграшки для відреагування агресії, іграшки для творчого самовираження та послаблення емоцій. Класифікація іграшок, присутніх в ігровій кімнаті. Психогімнастика. Основні етапи психогімнастики. Показання до психогімнастики.

Тема 7. Методи поведінковий психокорекції.

Загальна характеристика методів поведінкової психокорекції. Метод систематичної десенсибілізації та сенсибілізації. Показання до застосування методу систематичної десенсибілізації. Основні етапи методу систематичної десенсибілізації. Техніка прогресивної м'язової

релаксації за Е. Джекобсоном, як перший етап методу систематичної десенсибілізації. Складання та ієрархії стимулів як другий етап методу систематичної десенсибілізації. Поєднання стимулів з релаксацією як третій етап методу систематичної десенсибілізації. Особливості методу сенсибілізації. Імерсійні методи: метод повені, метод імплзії, метод парадоксальної інтенції. Показання до застосування імерсійних методів, особливості їх здійснення. Методи зворотного біологічного зв'язку. Типи біологічного зворотного зв'язку: електроміографічний, температурний, електрошкірний, електроенцефалографічний. Жетонний метод. Показання до здійснення жетонного методу. Особливості застосування жетонного методу. Метод Морита: показання, стадії. Метод холдингу. Показання та сфера застосування методу холдингу. Критика методу холдингу. Імаго-метод. Завдання та особливості проведення імаго-методу.

Тема 8. Метод психодрами та символдрами

Поняття психодрами. Мета та завдання психодрами. Основні елементи психодрами: протагоніст, режисер (фасилітатор), допоміжні «Я», глядачі, сцена. Форми та види психодрами. Основні компоненти психодрами: рольова гра, спонтанність, «теле», катарсис, інсайт. Фази психодрами: розігрів та розминка, драматична дія, обговорення. Методики психодрами.

Поняття символдрами. Мета та завдання символдрами. Основні етапи символдрами. Види символдрами. Показання до символдрами. Поняття образ в символдрамі. Уявлення образів. Мотиви символдрами.

Тема 9. Психокорекція пізнавальних процесів

Поняття пізнавального процесу людини. Види пізнавальних процесів. Загальні принципи психокорекції пізнавальних процесів. Характеристика процесу мислення. Види мислення. Вікові норми розвитку мислення. Методи корекції та розвитку мислення та розумових операцій різних вікових груп. Характеристика процесу пам'яті. Види пам'яті. Методи корекції та розвитку процесу пам'яті різних вікових груп. Характеристика процесу уваги. Види уваги. Порушення уваги. Методи корекції розвитку уваги різних вікових груп. Характеристика процесу уяви. Види уяви. Методи корекції та розвитку уяви різних вікових груп.

Тема 10. Психокорекція сімейних відносин

Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу. Функції сім'ї. Стадії розвитку сім'ї. Основні труднощі сім'ї на різних етапах її життєдіяльності. Функціональна та дисфункціональна сім'я. Загальні принципи сімейної психокорекції. Особливості корекції подружніх відносин. Особливості корекції дитячо-батьківських відносин. Методи сімейної психокорекції.

Тема 11. Психокорекція міжособистісних відносин.

Поняття міжособистісних відносин. Діагностика міжособистісних відносин. Міжособистісні відносини в колективі та сім'ї. Поняття конфліктності. Методи корекції конфліктності. Методи корекції міжособистісних відносин в різні вікові періоди. Корекція міжособистісних відносин в колективі. Тренінги спілкування.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Тема. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога

Питання для підготовки:

1. Поняття психологічної корекції, її цілі і завдання.
2. Співвідношення понять "психокорекція" та "психотерапія".
3. Основні принципи психологічної корекції та їх інтерпретація.
4. Види і форми психологічної корекції.
5. Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи.
6. Етапи психокорекційної роботи.

Практичні завдання:

1. Скласти логічну схему, яка ілюструє взаємозв'язок психокорекції з іншими психологічними дисциплінами.
2. Навести приклади психокорекційних та психотерапевтичних ситуацій.
3. Скласти структурну схему психокорекційної роботи з клієнтом.
4. Підготувати зразок контракту з клієнтом на надання психокорекційних послуг.

Рекомендована література

Основна:

1. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ : Вид-во «Академвидав», 2012. 320 с.
2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
3. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

Допоміжна:

1. Колесникова Г.И. Основы психопрофилактики и психокоррекции. М.: Феникс, 2005. 192 с.

2. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
3. Wampold B. The Basics of Psychotherapy: An Introduction to Theory and Practice. 2010. 148 p.

Практичне заняття № 2

Тема. Психокорекція в межах основних теоретичних підходів

Питання для підготовки:

1. Загальна характеристика психодинамічного підходу.
2. Психокорекція в межах психоаналітичного підходу.
3. Клієнт-центризований підхід Роджерса.
4. Аналітична індивідуальна психокорекція Адлера.
5. Логотерапія Франкла.

Практичні завдання:

1. Навести приклади психокорекційних методів до кожного з розглянутих підходів.
2. Підготувати доповідь на одну з тем:
 - Філософські основи логотерапії.
 - Концепція щастя в логотерапії.
 - Сенси любові в логотерапії
 - Методи корекції в класичному психоаналізі.

Рекомендована література

Основна:

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
3. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

Допоміжна:

1. Александров А.А. Психодиагностика и психокоррекция. Санкт-Петербург : Питер, 2008. 384 с.
2. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
3. Левчук Л.Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика : Навч. посібник. Київ : Либідь, 2015. 255 с.
4. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
5. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. - М., 1994. 478 с.

Практичне заняття № 3

Тема. Психокорекція в межах основних теоретичних підходів

Питання для підготовки:

1. Екзистенційний напрямок психокорекції.
2. Поведінковий напрямок психокорекції.
3. Когнітивний напрямок психокорекції.
4. Гештальттерапевтичний напрямок психокорекції.
5. Біхевіористичний напрямок психокорекції.

Практичні завдання:

1. Навести приклади психокорекційних методів до кожного з розглянутих підходів.
2. Підготувати доповідь на одну з тем:
 - Методи когнітивної психотерапії.
 - Гештальттерапія в сучасній психології.
 - Методи психокорекції в рамках біхевіористичного підходу.

Рекомендована література

Основна:

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 212 с.

2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
3. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

Допоміжна:

1. Бурлачук Л.Ф., И.А. Грабская, Кочарян А.С. Основы психотерапии: Учебн. Пособие для студентов вузов, которые обучаются по спец. «Психология», «Соц. Педагогика. Киев : Ника-Центр, Москва : Алетея, 1999. 320 с.
2. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочурова О.В. Практикум із групової психокорекції : підручник. Мелітополь : Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
3. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основы психотерапии : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
4. Психотерапия и духовные практики. Подход Запада и Востока к лечебному процессу. Сост. Хохлов В. Пер. с англ. Минск: Вида-Н., 2019. 320 с.
5. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 679 с.

Практичне заняття № 4

Тема. Особливості складання психокорекційних програм

Питання для підготовки:

1. Поняття психокорекційної програми. Види психокорекційних програм.
2. Принципи складання психокорекційних програм.
3. Структура психокорекційної програми.
4. Оцінка ефективності психокорекційної програми.

Практичні завдання:

1. Ознайомитися з психокорекційних програмами, доданими до матеріалів теми. Визначити основні блоки в їх структурі.
2. Скласти приблизну структурну схему програми корекції будь-якого психічного процесу на вибір.

Рекомендована література

Основна:

1. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.
2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ : Вид-во «Академвидав», 2012. 320 с.

Допоміжна:

1. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочкурова О.В. Практикум із групової психокорекції : підручник. Мелітополь : Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
2. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують корекційні програми для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Укладачі: Мустафаєв Г.М., Довгаль І.І. Київ, 2011. 192 с.
3. Мельничук О.Б. Основи психоконсультування та психокорекції : Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ : Каравела, 2015. 390 с.
4. Татяничков А.О. Розумові операції в контексті адаптації учнів до навчання в основній школі: методичні рекомендації педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл та практичним психологам. Науково-методичний посібник. Слов'янськ : Видавництво Б. І. Маторіна, 2015. 114 с.
5. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 679 с.

Практичне заняття № 5

Тема. Особливості складання психокорекційних програм

План заняття:

1. Актуалізація теоретичних знань з теми.
2. Презентація та обговорення складених корекційних програм.

Індивідуальне завдання:

1. Скласти корекційну програму розвитку пізнавальної сфери.

Рекомендована література

Основна:

1. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.
2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ : Вид-во «Академвидав», 2012. 320 с.

Допоміжна:

1. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочурова О.В. Практикум із групової психокорекції : підручник. Мелітополь : Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
2. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують корекційні програми для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Укладачі: Мустафаєв Г.М., Довгаль І.І. Київ, 2011. 192 с.
3. Мельничук О.Б. Основи психоконсультування та психокорекції : Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ : Каравела, 2015. 390 с.
4. Татяничков А.О. Розумові операції в контексті адаптації учнів до навчання в основній школі: методичні рекомендації педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл та практичним психологам. Науково-методичний посібник. Слов'янськ : Видавництво Б. І. Маторіна, 2015. 114 с.
5. Татяничков А.О. Програма формування розумових операцій підлітків як засобу адаптації до навчання в основній школі.

- Сучасні проблеми спеціальної освіти: теорія, досвід, інновації: монографія За заг. ред. проф. І.В.Татьянчикової. Вип. 3. Слов'янськ: Вид-во Б.І.Маторіна, 2019. С. 191-209.
6. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 679 с.

Практичне заняття № 6

Тема. Індивідуальна психокорекція

Питання для підготовки:

1. Психологічні характеристики індивідуальної психокорекції.
2. Показання до індивідуальної психокорекції.
3. Методи індивідуальної психокорекції.
4. Організація індивідуальної психокорекційної діяльності.

Практичні завдання:

1. Скласти перелік психокорекційних методів, які застосовуються в індивідуальній психокорекції. Обґрунтувати неможливість або неефективність їх використання в груповій психокорекції.

Індивідуальне завдання:

Розробіть та презентуйте індивідуальний психокорекційний захід.

Рекомендована література

Основна:

1. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.
2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ : Вид-во «Академвидав», 2012. 320 с.

Допоміжна:

1. Александров А.А. Психодиагностика и психокоррекция. Санкт-Петербург : Питер, 2008. 384 с.

2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
3. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. Москва : Изд-во Эксмо, 2005. 960 с.
4. Мельничук О.Б. Основи психоконсультування та психокорекції : Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ : Каравела, 2015. 390 с.

Практичне заняття № 7

Тема. Групова психокорекція

Питання для підготовки:

1. Специфіка групової психокорекції.
2. Показання до групової психокорекції.
3. Особливості комплектування групи.
4. Види корекційних груп.
5. Групова динаміка.
6. Керівництво психокорекційною групою.

Практичні завдання:

1. Скласти перелік психокорекційних методів, які застосовуються в групній психокорекції. Обґрунтувати неможливість або неефективність їх використання в індивідуальній психокорекції.

Індивідуальне завдання:

Розробіть та презентуйте груповий психокорекційний захід.

Рекомендована література

Основна:

1. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

2. Кузікова С.Б. Основи психокорекції: навчальний посібник. Київ : Вид-во «Академвидав», 2012. 320 с.

Допоміжна:

1. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочурова О.В. Практикум із групової психокорекції : підручник. Мелітополь : Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
2. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. Москва : Изд-во Эксмо, 2005. 960 с.
3. Татъянчиков А.О. Розвиток творчої особистості підлітків на етапі переходу до основної школи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Херсон, 2017. Вип. 1. Т. 2. С. 130-134. (Психологія).
4. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 679 с.

Практичне заняття № 8

Тема. Методи практичної психокорекції

Питання для підготовки:

1. Ігротерапія. Загальна характеристика методу. Показання до ігротерапії.
2. Основні види та форми ігротерапії.
3. Вимоги до оснащення ігрової кімнати.
4. Вимоги до психолога-ігротерапевта.

Практичні завдання:

1. Підібрати приклади ігор, які застосовуються в корекції страхів і фобій, корекції міжособистісних взаємин, корекції емоційно-вольової сфери особистості.
2. Підготувати психокорекційні та психодіагностичні ігри для проведення в групі під час заняття.
3. Скласти класифікацію іграшок, необхідних для ігрової кімнати. Оформіть класифікацію у вигляді таблиці за трьома

колонками: назва групи іграшок, орієнтовний перелік іграшок, призначення.

Рекомендована література

Основна:

1. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.
2. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.

Допоміжна:

1. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. Москва : Прогресс, 1988. 399 с.
2. Экслейн В. Игровая терапия в действии. Москва : Эксмо, 2003. 384 с.
3. Эльконин Д. Б. Психология игры. 2-е изд. Москва : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. 360 с.

Практичне заняття № 9

Тема. Методи практичної психокорекції

Питання для підготовки:

1. Арт-терапія. Загальна характеристика методу. Показання до арттерапії.
2. Основні форми арт-терапії (музикотерапія, бібліотерапія, танцювальна терапія, казкотерапія, пісочна терапія).
3. Психогімнастика як метод психотерапії. Основні етапи психогімнастики.

Практичні завдання:

1. Підготувати приклади різних форм арт-терапії. Пояснити їх призначення, етапи проведення, прогнозований ефект.
2. Підготувати до проведення в групі вправ з психогімнастики.

Рекомендована література

Основна:

1. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
2. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.
3. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.

Допоміжна:

1. Александров А.А. Психодиагностика и психокоррекция. Санкт-Петербург : Питер, 2008. 384 с.
2. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
3. Киселева М.В, Кулганов В.А. Арт-терапия в психологическом консультировании. Москва : Речь, 2012. 64 с.

Практичне заняття № 10

Тема. Методи поведінкової психокорекції

Питання для підготовки:

1. Загальна характеристика методів поведінкової корекції.
2. Техніка прогресивної м'язової релаксації за Е. Джекобсоном.
3. Метод систематичної десенсибілізації та сенсибілізації.

Практичні завдання:

1. Описати етапи методу систематичної десенсибілізації для корекції одного страху, фобії тощо (наприклад страх висоти, страх змій і т.ін.).
2. Скласти комплекс вправ м'язової релаксації.
3. Скласти ієрархію стимулів для корекції страху чи фобії методом систематичної десенсибілізації.

Рекомендована література

Основна:

1. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
2. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

Допоміжна:

1. Максименко С.Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Кочурова О.В. Практикум із групової психокорекції : підручник. Мелітополь : Видавничополіграфічний центр «Люкс», 2015. 414 с.
2. Харитонов С.В. Руководство по когнитивно-поведенческой терапии. Москва : «Психотрапия», 2009. 173 с.

Практичне заняття № 11

Тема. Методи поведінкової психокорекції

Питання для підготовки:

1. Імерсійні методи.
2. Метод зворотного біологічного зв'язку.
3. «Жетонний» метод.
4. Метод Морита.
5. Холдінг.
6. Імаго-метод.

Практичні завдання:

1. Підготувати демонстраційний варіант одного емерсійного методу для корекції певного страху або фобії.
2. Підготувати план проведення корекційної роботи за одним з розглянутих методів.

Рекомендована література

Основна:

1. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
2. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

Допоміжна:

1. Бек А., Фримен А. Когнитивная психотерапия расстройств личности. Санкт-Петербург : Питер, 2002. 544 с.
2. МакМаллин Р. Практикум по когнитивной терапии: Пер. с англ. Санкт-Петербург : Речь, 2001. 560 с.
3. Yalom, I.D. & Molyn, L. Theory and Practice of Group Psychotherapy: 5th Revised Ed. New York: Basic Books. 2005.

Практичне заняття № 12

Тема. Метод психодрами та символдрами

Питання для підготовки:

1. Психодрама як метод психотерапії. Фази психодрами.
2. Основні елементи психодрами.
3. Види та форми психодрами.
4. Методики психодрами.
5. Символдрама як метод. Етапи символдрами..
6. Методики символдрами.

Практичні завдання:

1. Описати психокорекційний процес за визначеною проблемою за допомогою методу психодрами.
2. Описати психокорекційний процес за визначеною проблемою за допомогою методу символдрами.

Рекомендована література

Основна:

1. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
2. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.
3. Обухов Я.Л. Символдрама : Кататимно-имагинативная психотерапия детей и подростков. Москва : «Эйдос», 1997.

Допоміжна:

1. Боев И.В., Обухов Я.Л. Символдрама: коррекция личностных и поведенческих нарушений: монография. Ставрополь : Сервисшкола, 2009. 167 с.
2. Кататимное переживание образов: Основная ступень; Введение в психотерапию с использованием техники сновидений наяву; Семинар: Пер. с нем. Москва : Эйдос, 1996. 253 с.
3. Лейтц, Г. Психодрама : теория и практика. Классическая психодрама Я. Л. Морено. Пер. с нем. Издание 2-е, испр. и доп. Москва : Когито-Центр, 2007. 380 с.
4. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. Москва : Изд-во Эксмо, 2005. 960 с.

Практичне заняття № 13

Тема. Психокорекція пізнавальних процесів людини

Питання для підготовки:

1. Загальна характеристика мислення людини. Види мислення.
2. Методи психокорекції мислення.
3. Методи розвитку розумових операцій.
4. Методи корекції та розвитку властивостей мислення.
5. Методи розвитку творчого мислення.

Практичні завдання:

1. Підібрати комплекс методів для розвитку мислення та мовлення дітей дошкільного віку.
2. Підібрати комплекс методів для розвитку наглядно-образного мислення в дошкільному та молодшому шкільному віці.
3. Підібрати комплекс методів для розвитку понятійного мислення в підлітковому віці.
4. Підібрати комплекс методів для розвитку творчого мислення в молодшому шкільному та підлітковому віці.

Рекомендована література

Основна:

1. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
2. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Загальна психологія: Підручник. Київ : Либідь, 2015. 464 с.
3. Цибух Л.Н., Чебікін А.Я. Диагностика и коррекция мышления у развивающейся личности / Л.Н. Цибух, А.Я. Чебыкин. — О. : ЮНЦ АПН Украины, 2002. 172 с.

Допоміжна:

1. Боне Э. де. Развитие мышления: три пятидневных курса. Пер. с англ. Минск : Попурри, 1997. 125 с.
2. Татъянчиков А.О. Програма формування розумових операцій підлітків як засобу адаптації до навчання в основній школі. *Вісник Інституту розвитку дитини : збірник наукових праць*. Вип. 37. 2015. С. 143 – 149.
3. Татъянчиков А.О. Розумові операції в контексті адаптації учнів до навчання в основній школі: методичні рекомендації педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл та практичним психологам. Наук.-метод. Посібник. Слов'янськ : Видавництво Б. І. Маторіна, 2015. 114 с.
4. Тихомирова Л.Ф. Развитие интеллектуальных способностей школьника. Популярное пособие для родителей и педагогов Ярославль : «Академия развития», 1997. 240 с.

Практичне заняття № 14

Тема. Психокорекція пізнавальних процесів людини

Питання для підготовки:

1. Коротка характеристика процесу пам'яті.
2. Коротка характеристика процесу уяви.
3. Коротка характеристика процесу уваги.
4. Методи корекції та розвитку пам'яті.
5. Методи корекції та розвитку уяви.
6. Методи корекції та розвитку уваги.

Практичні завдання:

1. Підібрати методи розвитку пам'яті в дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому та дорослому віці.
2. Підібрати методи розвитку уяви в дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому віці.
3. Підібрати методи розвитку уваги в дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому віці.

Індивідуальне завдання:

Скласти програму корекції пізнавального процесу на вибір для учнів молодших класів або підлітків.

Рекомендована література

Основна:

1. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
2. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності : підручник. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. 260 с.
3. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Загальна психологія: Підручник. Київ : Либідь, 2015. 464 с.

Допоміжна:

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
2. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. Київ : Просвіта, 2001. 416 с.
3. Татяничиков А.О. Розвиток креативних здібностей учнів у процесі переходу до навчання в основній школі. *Від науки - до практики: науково-методичний альманах*. Випуск 5 (жовтень 2019р.) За заг. ред. проф. І.В.Татяничикової. Слов'янськ : Вид-во Б.І.Маторіна 2019. С. 115 - 120.

Практичне заняття № 15

Тема. Психокорекція сімейних відносин

Питання для підготовки:

1. Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу. Функції сім'ї.
2. Стадії розвитку сім'ї.
3. Основні труднощі сім'ї на різних етапах її життєдіяльності.
4. Функціональна та дисфункціональна сім'я.
5. Загальні принципи сімейної психокорекції.

Практичні завдання:

1. Підготувати доповідь на одну з тем:
 - Роль сім'ї у житті людини.
 - Проблеми психокорекції сімейних відносин.
 - Протидія домашньому насильству.
2. Підготуватися до дискусії на тему: «Роль сім'ї та інших соціальних інститутів у вихованні особистості».

Рекомендована література

Основна:

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 212 с.

2. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
3. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

Допоміжна:

1. Витакер К., Бамберри В. Танцы с семьей: Семейная терапия: символический подход, основанный на личном опыте. Москва : Класс, 2017. 172 с.
2. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. Москва : Изд-во Эксмо, 2005. 960 с.
3. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують корекційні програми для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Укладачі: Мустафаєв Г.М., Довгаль І.І. Київ, 2011. 192 с.

Практичне заняття № 16

Тема. Психокорекція сімейних відносин

Питання для підготовки:

1. Методи корекції сімейних відносин.
2. Взаємозв'язок психокорекції сімейних відносин та сімейного консультування.

Практичні завдання:

1. Підібрати та охарактеризувати методи психокорекції сімейних відносин.
2. Підготувати до проведення в групі методи групової психокорекції.

Індивідуальне завдання:

Скласти програму корекції міжособистісних відносин між батьками та дітьми-підлітками.

Рекомендована література

Основна:

1. Андрушко Я.С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Мушкевич М.І., Чагарна С.Є. Основи психотерапії : навч. посіб. За ред. М.І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 420 с.
3. Осипова А.А. Общая психокоррекция. Москва : Сфера, 2004. 512 с.

Допоміжна:

1. Витакер К., Бамберри В. Танцы с семьей: Семейная терапия: символический подход, основанный на личном опыте. Москва : Класс, 2017. 172 с.
2. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. Москва : Изд-во Эксмо, 2005. 960 с.
3. Методичний посібник для фахівців, які впроваджують корекційні програми для осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Укладачі: Мустафаєв Г.М., Довгаль І.І. Київ, 2011. 192 с.

Практичне заняття № 17

Тема. Психокорекція міжособистісних відносин

Питання для підготовки:

1. Поняття міжособистісних відносин. Види міжособистісних відносин.
2. Поняття конфліктності. Методи корекції конфліктності.
3. Загальні принципи корекції міжособистісних відносин в різні вікові періоди.
4. Методи діагностики та корекції міжособистісних відносин в колективі.

Практичні завдання:

1. Підібрати методи зниження конфліктності особистості.

2. Підібрати методи корекції міжособистісних відносин в колективі..

Рекомендована література

Основна:

1. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
2. Соціальна психологія. Хрестоматія : навчальний посібник. Ю.О. Бабаян. Миколаїв : Іліон, 2018. 304 с.
3. Ставицька С.О., Волошина В.В. Соціальна психологія: Практикум : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Каравела, 2013. 320 с.
4. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Навч. посіб. Київ : Вища школа, 2004. 679 с.

Допоміжна:

1. Алексеева Т.В. Соціально-психологічні аспекти процесу адаптації студентів до навчання у вузі : Монографія. Донецьк : «Вебер» (Донецька філія), 2008. 230 с.
2. Власова О. І. Психологія соціальних здібностей: структура, динаміка, чинники розвитку: Монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2005. 308 с.
3. Татьяначиков А.О. Соціально-психологічна адаптація підлітків на етапі переходу до навчання в основній школі. *Наукові записки Українського католицького університету*. Львів, 2017. Ч. IX. Вип. 2. С. 83 – 91.
4. Татьяначиков А.О. Формування самосвідомості підлітків у процесі їхньої соціалізації. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Актуальні проблеми практичної психології"*, (Одеса, 20 квітня 2018 р.). Одеса, 2018. С. 154-158.
5. Татьяначиков А.О., Татьяначикова І.В., Омельченко М.Ю. Психолого-педагогічне забезпечення соціалізації учнів з інтелектуальними порушенням. *Наука і освіта : науково-практичний журнал*. 2018. № 5-6/CLXX-CLXXI. С. 109-117.

Практичне заняття № 18

Тема. Психокорекція міжособистісних відносин

Питання для підготовки:

1. Корекція міжособистісних відносин молодших школярів.
3. Методи корекції міжособистісних відносин підлітків.
4. Методи подолання перепон спілкування.

Практичні завдання:

1. Підібрати вправи для корекції міжособистісних відносин в молодшому шкільному та підлітковому віці.
2. Підібрати комплекс вправ для подолання перепон спілкування.

Рекомендована література

Основна:

1. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
2. Соціальна психологія. Хрестоматія : навчальний посібник. Ю.О. Бабаян. Миколаїв : Іліон, 2018. 304 с.
3. Ставицька С.О., Волошина В.В. Соціальна психологія: Практикум : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Каравела, 2013. 320 с.
4. Джонсон, Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Пер. з англ. В. Хомика. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2003. 288 с..

Допоміжна:

1. Гольдштейн А. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам. Пер. з англ. В. Хомика. Київ : Либідь, 2003. 520 с.
2. Льюис Д. Тренінг ефективного об'єднання. Москва : Изд-во ЭКСМО – Пресс, 2002. 224 с.
3. Смирнова Е.О., Холмогорова В.М. Межличностные отношения дошкольников: диагностика, проблемы, коррекция. Москва : Владос, 2005. 158 с.

4. Тат'янчиків А.О., Тат'янчикова І.В. Розв'язання питань соціалізації учнів із психофізичними порушеннями на уроках математики. *Від науки – до практики: науково-методичний альманах*. Випуск 4 (квітень 2019р.) За заг. ред. проф. І.В.Тат'янчикової. Слов'янськ : Вид-во Б.І.Маторіна 2019. С. 84 – 87.
5. Tatianchykova I., Tatianchykov A., Knyazheva I., et al. Correctional and educational technology of socialization of pupils at special secondary school. *REVISTA INCLUSIONES*. Volume 7. P. 156-169 .

ПИТАННЯ ДО САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття психологічної корекції, її цілі і завдання.
2. Співвідношення понять "психокорекція" та "психотерапія".
3. Основні принципи психологічної корекції та їх інтерпретація.
4. Види і форми психологічної корекції.
5. Вимоги до психолога, який здійснює психокорекційні заходи.
6. Етапи психокорекційної роботи.
7. Поняття психокорекційної програми. Види психокорекційних програм. Принципи складання психокорекційних програм.
8. Структура психокорекційної програми.
9. Оцінка ефективності психокорекційної програми.
10. Психокорекція в межах психоаналітичного підходу.
11. Клієнт-центрований підхід Роджерса.
12. Аналітична індивідуальна психокорекція Адлера.
13. Логотерапія Франкла.
14. Екзистенційний напрямок психокорекції.
15. Поведінковий напрямок психокорекції.
16. Когнітивний напрямок психокорекції.
17. Гештальттерапевтичний напрямок психокорекції.
18. Бігевіористичний підхід психокорекції.
19. Ігротерапія. Загальна характеристика методу. Основні види та форми ігротерапії.
20. Арттерапія. Загальна характеристика методу. Основні форми арттерапії.
21. Психогімнастика як метод психотерапії. Основні етапи психогімнастики.
22. Загальна характеристика поведінкових методів психокорекції.
23. Техніка прогресивної м'язової релаксації за Е. Джекобсоном.
24. Метод систематичної десенсибілізації та сенсибілізації. Основні етапи, показання, особливості проведення.
25. Імерсійні методи психокорекції.
26. Метод зворотного біологічного зв'язку.
27. «Жетонний» метод.
28. Метод Морита.
29. Особливості методу Холдингу.
30. Імаго-метод в психокорекції.
31. Загальна характеристика методів когнітивної корекції.
32. Метод «фіксованої ролі».

33. Метод «Підйом по сходах».
34. Метод «Складання піраміди».
35. Метод «АВС модель».
36. Поняття психодрами. Види та форми психодрами.
37. Методики психодрами.
38. Поняття символдрами. Методики символдрами.
39. Індивідуальна психокорекція. Психологічні характеристики індивідуальної психокорекції. Показання до індивідуальної психокорекції.
40. Специфіка групової психокорекції. Показання до групової психокорекції.
41. Особливості комплектування групи. Види корекційних груп.
42. Основні принципи роботи з дітьми в різних напрямках.
43. Особливості психокорекційної роботи з батьками.
44. Психокорекційна робота з молодшими школярами та підлітками.
45. Психокорекція здібностей людини.
46. Психокорекція характеру особистості.
47. Психокорекція поведінки.
48. Методи психокорекції мислення.
49. Методи розвитку розумових операцій.
50. Методи корекції та розвитку властивостей мислення.
51. Методи розвитку творчого мислення.
52. Методи корекції та розвитку пам'яті.
53. Методи корекції та розвитку уяви.
54. Методи корекції та розвитку уваги.
55. Методи корекції емоційної сфери.
56. Методи розвитку волі.
57. Методи корекції тривожності особистості.
58. Методи корекції агресивності особистості.
59. Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу. Функції сім'ї.
60. Стадії розвитку сім'ї.
61. Основні труднощі сім'ї. Функціональна та дисфункціональна сім'я.
62. Загальні принципи сімейної психокорекції.
63. Методи сімейної психокорекції.
64. Методи корекції конфліктності.
65. Тренінги спілкування.
66. Корекція міжособистісних відносин в колективі та сім'ї.

67. Корекція міжособистісних відносин молодших школярів.
68. Методи корекції міжособистісних відносин підлітків.
69. Методи подолання перепон спілкування.

ФОРМИ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом вивченої теми. При поточному контролі оцінці підлягають: рівень теоретичних знань та вміння працювати з науковою літературою, знання матеріалу, продемонстрованого у виконаних завданнях самостійної роботи; активність та систематичність роботи на заняттях; результати виконання домашніх завдань, тестів, експрес-опитувань, доповідей, рефератів тощо.

Форми проведення поточного контролю: усне опитування студентів, розв'язування практичних завдань, тестові завдання, доповіді, реферати.

Проміжний контроль проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності студентами відповідного об'єму опрацьованого та вивченого матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення проміжного контролю: контрольна робота, тестове опитування, співбесіда (усне спілкування).

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль аудиторної та самостійної роботи студентів на практичних заняттях:

Відмінно – студент демонструє ретельну підготовку до практичного заняття, надає правильну розгорнуту та обґрунтовану відповідь на поставлене запитання, при підготовці використовує декілька джерел інформації, безпомилково виконує практичні завдання. Бере активну участь в занятті, доповнює відповіді інших студентів, задає доречні запитання,

проявляє навчальну та пізнавальну активність;

Добре – студент демонструє якісну підготовку до практичного заняття, впевнено відповідає на поставлене питання, при відповіді може допускати незначні помилки, практичні завдання виконує з незначними помилками або неповністю, намагається проявляти активність, доповнювати відповіді інших студентів.

Задовільно – студент демонструє підготовку до практичного заняття на задовільному рівні, не може відповісти або відповідає з суттєвими помилками на частину поставлених запитань, при підготовці до заняття використовує одне джерело інформації (переважно Інтернет), погано орієнтується у темі, не виконує практичні завдання або виконує з грубими помилками, не проявляє активності на занятті.

Не задовільно – студент не готується до заняття, не може відповісти на більшу частину поставлених питань, не виконує практичне завдання, не проявляє активності під час заняття або займається сторонніми справами.

Індивідуальні науково-дослідні заняття:

Відмінно – завдання виконано на високому рівні, з урахуванням усіх вимог, з опорою на різні джерела інформації, з творчим підходом, містить нешаблонні фрази, розгорнуте, цікаве, відрізняється власними роздумами, креативним оформленням, висновками, студент вільно орієнтується в змісті завдання, може його презентувати та пояснити виконання;

Добре – завдання виконано на якісному рівні, проте містить одиничні логічні помилки, не в повній мірі відповідає вимогам, без помітного творчого підходу, оформлення, з обмеженими власними роздумами та висновками, студент в цілому добре орієнтується в змісті завдання, може його презентувати та пояснити виконання, припускаючись незначних помилок;

Задовільно – завдання виконано формально, стандартними книжковими фразами, за зразком з інформаційних джерел без власного перероблення та творчого підходу, частково відповідає поставленим вимогам, є малим за об'ємом, містить логічні помилки, без власних роздумів та висновків, не містить будь-якого оформлення, студент погано орієнтується в змісті завдання, не може пояснити його певні частини;

Не задовільно – завдання не виконано, або виконано з чисельними грубими помилками, не відповідає поставленим вимогам, повністю списане з інформаційного джерела (здебільшого з Інтернету), студент не володіє

змістом завдання, не може пояснити його виконання.

Підсумковий контроль на іспиті:

Відмінно – повна вірна відповідь на всі основні (три) та додаткові питання;

Добре – повна вірна відповідь на 2 основні питання, неповна або не зовсім вірна відповідь на одне з основних питань та (або) додаткові питання;

Задовільно – повна вірна відповідь на 1 основне питання за умови неповної або не зовсім вірної відповіді на одне з основних питань та (або) додаткові питання, чи відсутність відповіді на одне з основних питань;

Не задовільно – відповідь відсутня або відповідь є помилковою на два або три основні питання.

Оцінка з національної шкали переводиться у 100-бальну та шкалу ECTS у відповідності до результатів навчальної успішності студента протягом семестру.

Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	50	
• усне та письмове опитування на практичних заняттях, доповіді та повідомлення	30	Групове та індивідуальне
• виконання індивідуальних завдань	20	Індивідуальне
Підсумковий контроль (іспит), разом, у т.ч.:	50	
Разом за дисципліну	100	

ШКАЛА ЗА ECTS

Сума балів	Оцінка за 7-бальною шкалою	Оцінка за 4-бальною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Навчальне видання

Андрій Олександрович Татьянчиков

ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Навчально-методичні рекомендації
(для студентів факультету психології,
політології та соціології)

Українською мовою

Підписано до друку 00.00.2020. Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Cambria. Цифровий друк. Умовн. друк. арк. 1,9. Тираж 50
прим. Замовлення № 1810-20

Видано і віддруковано в ПП «Фенікс» (Свідоцтво суб'єкта
видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02). Україна, м. Одеса,
65009, вул. Зоопаркова, 25. Тел. (048) 7777591 e-mail: fenix-
izd@ukr.net